

ਭਗੌਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

(ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ ਦੇ ਨਾਟਕ ਜਿਨ ਸੱਚ ਪੱਲੇ ਹੋਇ ਦਾ ਛੋਟਾ ਰੂਪ)

(ਨਾਟਕ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਧੰਨ ਦੇਈ ਮੰਚ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਇਕ ਥਾਲੀ ਹੈ)

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਏਥੋਂ ਦਿਸ ਪਵੇਗਾ ਸੂਰਜ। ਪੈਂਣੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ। ਸੂਰਜ ਦਾ ਤੇਜ਼ ਹੀ ਮਾਤ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਘਿਰ ਗਿਆ ਗਰੀਬ ਵਿਚਾਰਾ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਹੀ।

ਆਵਾਜ਼ : ਸੂਰਜ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਰੱਜ ਕੇ ਦਾਨ ਦਿਓ ਤੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਬਚਾਓ

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਸੂਰਜ ਤਾਂ ਦੇਵਤੇ ਏ, ਕੀ ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਘਿਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ ਕੌਣ ਹੋਏ ਭਲਾ, ਇਹਨਾ ਨੇ ਸੂਰਜ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਘੇਰਿਆ ਏ। ਕੀ ਸੂਰਜ ਨੇ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਕੀਤਾ, ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ, ਐਵੇਂ ਕੌਣ ਘੇਰ ਸਕਦਾ ਏ। ਕੀ ਦਾਨ ਲੈ ਕੇ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ?

ਹਰੀਆ : (ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ) ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਗੇ-ਕਾਬੂ ਆਇਆ ਦੇਵਤਾ ਕੌਣ ਛੱਡਦਾ ਏ। ਪਰ ਮਾਈ ਦਾਨ ਦੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਛੱਡ ਦੇਣ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਪਾਹੀ ਵੱਢੀ ਲੈ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਾਨ ਤੇ ਵੱਢੀ ਇਕੋ ਕਰਮ ਦੇ ਦੋ ਰੂਪ ਨੇ (ਹੱਸਦਾ ਏ)

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਵੇ ਤੂੰ ਹੱਸੀ ਜਾਨਾ ਏਂ। ਤੂੰ ਹੀ ਬਚਾ ਸੂਰਜ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ, ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਰੱਬ ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਦੀ ਛੋਟੀ ਸੁਣਦਾ ਏ।

ਹਰੀਆ : ਸੁਣ ਲੈਂਦਾ ਏ, ਪਰ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਸੁਣਾਵਾਂ। ਇਥੇ ਚਾਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਏ? ਸਭ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਨੇ। ਨਾਲੇ ਜੇ ਮਾਈ ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਏ। ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਤਗੜੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਦੇ। ਬਾਬਰ ਵਰਗੇ ਨੂੰ, ਜਿਹੜਾ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ ਦੇ ਦੋ ਛਿੱਤਰ ਮਾਰ ਕੇ ਮਗਰੋਂ ਲਾਵੇ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਵੇ ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਨਾ ਲੈ, ਅੱਗੇ ਉਹਨੇ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਏ।

ਹਰੀਆ : ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਵਾਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਪੂਜਦਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਨ ਲੈਣਾ ਆਉਂਦਾ ਜੁੱਤੀ ਨਾਲ। ਉਂਝ ਦਾਨ ਕੌਣ ਦੇਂਦਾ ਏ।

ਅਵਾਜ਼ : ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਿਣਿਆਂ ਹੋਇਆ ਏ, ਕੋਈ ਚੁੱਲੇ ਅੱਗ ਨਾ ਬਾਲੇ, ਕੋਈ ਰੋਟੀ ਨਾ ਪਕਾਵੇ। ਸਭ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਰੱਜ ਕੇ ਦਾਨ ਦੇਣ।

ਹਰੀਆ : (ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ) ਵਾਹ, ਵਧੀਆ ਇਲਾਜ ਦਸਿਆ ਏ। ਪਰ ਦਾਨ ਦਿਓ

ਕਿਹਨੂੰ-ਪੂਜਾ ਕਰੋ ਕਿਸ ਦੀ, ਇਹ ਤੇ ਦਸਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਚੱਲ
ਬੋਲ ਨਾ ਮਾਈ ਬੋਲ, ਚੱਲ ਬੋਲ ਨਾ, ਚੱਲ ਨਾ ਬੋਲ, ਮਾਈ ਗ੍ਰਹਿਣ
ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖੀਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਹਿਣੀ ਜਾਏਂਗੀ, ਡੁਬਦੇ ਤੇ ਘਿਰਦੇ
ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਜੋ, ਚੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰੋ, ਚੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਆਖਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਗਲ ਬੜੇ ਪਤੇ ਦੀ ਕਰਦਾ
ਏ।

ਭਗਵਾਨ : ਕੌਣ ਪਤੇ ਦੀ ਗਲ ਕਰਦਾ ਏ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਇਹ ਹਰੀਆ।

ਭਗਵਾਨ : ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਏ ?

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਕਹਿੰਦਾ ਏ, ਡੁਬਦੇ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਜੋ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰੋ।

ਭਗਵਾਨ : ਠੀਕ ਈ ਕਹਿੰਦਾ ਏ, ਜਿਹੜਾ ਡੁਬਦੇ ਨੂੰ ਪੂਜੇਗਾ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ
ਆਪ ਵੀ ਡੁੱਬੇਗਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਡੁੱਬੇਗਾ।

ਪਿਛੋਂ ਆਵਾਜ਼ : ਕਲਿ ਕਾਤੀ ਰਾਜੇ ਕਸਾਈ, ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰ ਉਡਰਿਆ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਇਹ ਅਮਰ ਏ, ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਲੋਕ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਏ।

ਭਗਵਾਨ : ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਲੋਕ ਬੋਲ ਰਿਹਾ, ਤਾਹੀਉਂ ਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਉਹਦੇ
ਮਗਰ ਪੈ ਗਿਆ ਏ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਨੰਬਰਦਾਰ ਮਗਰ ਪਿਆ ਏ ਤੇ ਪਿਆ ਰਹੇ, ਪਰ ਗਲ ਤਾਂ ਠੀਕ
ਹੀ ਏ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ।

ਭਗਵਾਨ : ਔਜ ਕੱਲ ਤਾਂ ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਏ,
ਬਸ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਹੀ ਗਲ ਕਰਦਾ ਏ, ਬੜੀਆਂ ਅਚਰਜ ਗੱਲਾਂ
ਨੇ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਸ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸੁਣ ਆਏ ਹੋ। ਅਮਰ ਵੀ ਇਥੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ
ਸੁਣਾ ਗਿਆ ਏ। ਕਹਿੰਦਾ ਏ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਜਨੇਊ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਪਾਇਆ, ਕਹਿੰਦਾ ਏ ਧਾਗੇ ਦਾ ਜਨੇਊ ਕਿਉਂ ਪਾਉਣਾ ਏ। ਜੇ
ਪਾਉਣਾ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਭ ਅਮਲਾ ਦਾ ਪਾਓ। ਮੈਂ ਆਖਿਆ, ਉਹ
ਬੇਦੀ ਕੁਲ ਵਿਚੋਂ ਏ, ਬਰਾਦਰੀ ਨੇ ਛੇਕਿਆ ਨਹੀਂ।

ਭਗਵਾਨ : ਤੂੰ ਵੀ ਭੋਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਏਂ। ਬਰਾਦਰੀ ਵੀ ਮਾਝਿਆਂ ਤੇ ਕਾਠੀ
ਪਾਉਂਦੀ ਏ, ਜੇ ਕੋਈ ਤਗੜਾ ਹੋ ਕੇ ਖਲੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਬਰਾਦਰੀ ਲਾਂਭ
ਦੀ ਲੰਘਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਏ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ
ਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਨਣੀ ਏ, ਇਸ
ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਆਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਭਗਵਾਨ : ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਆਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਉਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸਲੋਕ ਵੀ ਦਸਿਆ ਸੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ। ਮੈਂ ਚੇਤੇ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਗਵਾਂਢਣਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗੀ।
(‘ਸੋ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਆਖੀਏ, ਜਿਤ ਜੰਮੇ ਰਾਜਾਨੁ’)
ਭਗਵਾਨ : ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਤਲਬ ਦਾ ਸਲੋਕ ਬੜੀ ਜਲਦੀ ਯਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਏ।
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਲੈ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਗਲ ਸੁਣੀਦੀ, ਚੇਤੇ ਨਾ ਹੋਵੇ
ਭਗਵਾਨ : ਪਰ ਅਸੀਂ ਮੰਦਾ ਬੋਲੀ ਕਹਿੰਦਾ ਆ ਤੈਨੂੰ - ਹੁਣ ਸਵੇਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੋਏ ਆਂ, ਕੋਈ ਭੋਜਨ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵੀ ਕਰ।
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਬਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੂਰਜ ਨੂੰ। ਕੋਈ ਚੁੱਲੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਬਾਲੇ, ਕੋਈ ਰੋਟੀ ਨਾ ਪਕਾਵੇ। ਹੁਣ ਗ੍ਰਹਿਣ ਮੱਠਾ ਹੋਇਆ ਏ। ਨਦੀ ਨਹਾ ਕੇ ਸੁੱਚੀ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰ ਆ ਕੇ ਰੋਟੀ ਪਕਾਉਣੀ ਏ।
ਭਗਵਾਨ : ਅੱਛਾ ਤੂੰ ਸੁੱਚੀ ਹੋ ਆ। ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਭੁੱਖੇ ਬੈਠੇ ਆਂ। (ਬਾਹਰੋਂ ਸਿਪਾਹੀ ਬੜੇ ਰੋਹਬ ਨਾਲ ਆ ਕੇ ਗਲ ਕਰਦਾ ਏ)
ਸਿਪਾਹੀ : ਇਥੇ ਅਮਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ?
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।
ਸਿਪਾਹੀ : ਕਿਥੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਏ ?
ਭਗਵਾਨ : ਅਸੀਂ ਬੋਝੇ ’ਚ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ ਚਲੇ ਗਿਆ ਏ, ਕੀ ਗਲ ਏ ?
ਸਿਪਾਹੀ : ਉਹਨੂੰ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ ਏ।
ਭਗਵਾਨ : ਪਰ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਪੈ ਗਈ ਏ ?
ਸਿਪਾਹੀ : ਨੰਬਰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਨਾਨਕ ਕੁਰਾਹੀਏ ਦਾ ਕੋਈ ਚੇਲਾ ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ ’ਚ ਰਹੇ।
ਭਗਵਾਨ : ਆਹੋ ਨੰਬਰਦਾਰ ਤੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏ ਕਿ ਸਾਰੇ ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ ਹੀ ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰਹਿਣ।
ਸਿਪਾਹੀ : ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬੋਰੀ ਚੁੱਕ ਹੋਣ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਨਾਲੇ ਬੁੱਢਿਆਂ ਉਹਨੇ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਏ।
ਭਗਵਾਨ : ਕਿਉਂ ?
ਸਿਪਾਹੀ : ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ-ਸਿੱਧੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆ ਜੀਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗੇ। (ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਏ)
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਲੈ, ਰੁੜ ਪੁੜ ਜਾਣੀ ਦਾ-ਇਹਨੂੰ ਤਾਂ ਕੂਣ ਦਾ ਵੀ ਚੱਜ ਨਹੀਂ।

ਭਗਵਾਨ : ਜੇ ਕੂਣ ਦਾ ਚੱਜ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਿਪਾਹੀ ਕਿਉਂ ਬਣਿਆ ਫਿਰਦਾ।
ਅੱਛਾ, ਅੱਛਾ ਜੇ ਹੁਣ ਨਹਾਉਣ ਚੱਲੀ ਏ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਆਵੀਂ, ਜਿਥੇ
ਚਾਰ ਤੀਵੀਆਂ ਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ, ਬਸ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਕਰਨ ਬਹਿ
ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਤੇ ਜਿਥੇ ਮਰਦ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਉਹ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਸੀ ਕੇ ਬੈਠਦੇ ਨੇ
ਨਾ

ਭਗਵਾਨ : ਮਰਦ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਦੀ ਗਲ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਟਰ-
ਟਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਐਡਾ ਸਲੋਕ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਏ ਪਰ
ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਭਗਵਾਨ : ਅਸਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗਾ ਇਕਦਮ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇ।

*(ਧੰਨ ਦੇਈ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਸਟੇਜ ਦੇ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ
ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੇ ਇਕ ਭਗਵੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਈ ਸਾਧੂ ਸਟੇਜ
'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਏ)*

ਸਾਧੂ : ਇਥੇ ਡੇਰਾ ਲਾਈਏ ਭੋਜਨ ਪਾਣੀ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਕ ਤਾਂ
ਜਦੋਂ ਦੇ ਨਾਨਕ ਕੁਰਾਹੀਏ ਦੇ ਚੇਲੇ-ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਆਏ ਨੇ,
ਜੀਣਾ ਹਰਾਮ ਹੋ ਗਿਆ ਏ। ਨਾ ਕੋਈ ਉਸ ਨੇ ਯੋਗ ਕਮਾਇਆ
ਨਾ ਚਿਲਾ ਕੱਟਿਆ, ਬਸ ਐਵੇਂ ਲੋਕ ਮਗਰ ਲਾਈ ਫਿਰਦਾ ਏ। ਮੇਰਾ
ਵੱਸ ਚੱਲੇ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਨਾਨੀ ਚੇਤੇ ਕਰਾ ਦਿਆਂ।

ਭਗਵਾਨ : ਉਏ ਭਲਿਆ ਲੋਕਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਾਨੀ ਚੇਤੇ ਕਰਾਏਂਗਾ।

ਸਾਧੂ : ਉਸੇ ਨਾਨਕ ਕੁਰਾਹੀਏ ਨੂੰ

ਭਗਵਾਨ : ਸੰਗਲਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚੋਂ ਤੂੰ ਆਪ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ ਤੇ ਉਹਨੂੰ
ਕੀ ਨਾਨੀ ਚੇਤੇ ਕਰਾਏਂਗਾ।

ਸਾਧੂ : ਲਗਦਾ ਏ ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਵੀ ਉਸੇ ਕੁਰਾਹੀਏ ਦਾ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ ਪੈ ਗਿਆ
ਏ।

ਭਗਵਾਨ : ਹਾਂ ਬਈ ਤੈਨੂੰ ਵੇਹਲੇ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਜੋ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਏ, ਸਾਡੇ ਤੇ
ਤਾਂ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ ਆਪੇ ਹੀ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ-

*(ਧੰਨ ਦੇਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਸਾਧੂ ਵੀ ਇਕਦਮ ਪਖੰਡ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।)*

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਸ ਪ੍ਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਗਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਸਾਧੂ : (ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ)

ਭਗਵਾਨ : ਜ਼ਰਾ ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਮਹਾਰਾਜ ਉਪਰ ਚਲੇ ਗਏ ਨੇ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਤੁਸੀਂ ਵਿਚ ਨਾ ਬੋਲੋ-ਹਾਂ ਮਹਾਰਾਜ। (ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ)
 ਭਗਵਾਨ : (ਉਚੀ ਸਾਰੀ)
 ਸਾਧੂ : (ਚੌਂਕਦਾ ਹੈ)
 ਭਗਵਾਨ : ਆ ਗਏ ਨੇ।
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਗਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ?
 ਸਾਧੂ : ਮਾਈ ਇਹ ਘਰ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ ?
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਮੇਰਾ ਗਰੀਬਣੀ ਦਾ ਏ।
 ਸਾਧੂ : ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਘਰ ਵਾਲਾ ਵੀ ਤੇਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ?
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ।
 ਭਗਵਾਨ : ਹਾਂ। ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।
 ਧੰਨ ਦੇਈ : (ਹੌਲੇ ਜਿਹੇ) ਤੁਸੀਂ ਚੁੱਪ ਵੀ ਕਰੋ।
 ਸਾਧੂ : ਮਾਈ ਇਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਪ੍ਰਛਾਵੇ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਲੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੁੱਕ ਕੇ ਤੀਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਕਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਛਾਵਾ ਪੈ ਗਿਆ ਏ ?
 ਸਾਧੂ : ਮਾਈ, ਕਿਸੇ ਕੁਰਾਹੀਏ ਦਾ
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਮਹਾਰਾਜ ਇਹ ਪ੍ਰਛਾਵਾ ਕਿਥੋਂ ਉਤਰੇਗਾ।
 ਸਾਧੂ : ਮਾਈ ਸਾਡੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰ ਅਸੀਂ ਸਭ ਪ੍ਰਛਾਵੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਤੇਰੇ ਵੀ ਤੇ ਤੇਰੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵੀ।
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਦੀ ਆਂ (ਜਾਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ)
 ਭਗਵਾਨ : ਭਗਤਣੀਏ ਇਕ ਇਧਰ ਵੀ ਸੰਤ ਸਵੇਰ ਦਾ ਭੁੱਖਾ ਬੈਠਾ ਏ।
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਚੁੱਪ ਵੀ ਕਰ ਜਾਓ। ਪਹਿਲੇ ਸੰਤ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭੋਜਨ ਖਵਾ ਲਵਾਂ।
 ਭਗਵਾਨ : ਆਹੋ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨੂੰ ਖਵਾ ਲੈ। ਬੜੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਆਇਆ।
 ਸਾਧੂ : (ਨਸਵਾਰ ਪੋਟਲੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸੁੰਘਦੇ ਹੋਏ) ਭਾਈ ਜੀ ਆਹ ਨਸਵਾਰ ਲਓ। ਠੰਢ ਜੁਕਾਮ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਏ।
 ਭਗਵਾਨ : ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਥੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਸਵਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੀ ਚੰਗੀ ਏ।
 ਪਿਛੋਂ ਆਵਾਜ਼ : 'ਜੋਗ ਨਾ ਖਿੰਬਾ ਜੋਗ ਨਾ ਡੰਡੇ, ਜੋਗ ਨਾ ਭਸਮ ਚੜਾਈਏ'
 'ਜੋਗ ਨਾ ਮੁੰਢੀ ਮੁੰਡਿ ਮੁਨਾਈਐ, ਜੋਗ ਨਾ ਸਿੰਝੀ ਵਾਹੀਏ'
 'ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨ ਰਹੀਏ, ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਇਵ ਪਾਈਏ'
 (ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਆਵਾਜ਼ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਧੂ ਔਖਾ ਹੋਈ ਜਾ

ਰਿਹਾ ਹੈ)

- ਸਾਧੂ : ਇਹ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਜੋਗ ਦੀ ਵੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਭਗਵਾਨ : ਹਾਂ ਉਹ ਤਾਂ ਕਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਐ: ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਏ ਕਿ ਉਹ ਜੋਗ ਕਾਹਦਾ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਰੋਟੀ ਮੰਗਣ ਜਾਣਾ ਪਵੇ।
ਸਾਧੂ : ਲਗਦੈ, ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਵੀ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ।
ਭਗਵਾਨ : ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਫਾਵੇਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
ਸਾਧੂ : ਜਿਨਾ ਚਿਰ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮਾਈਆਂ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਫਾਵੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। (ਸਾਧੂ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਏ।)
ਧੰਨ ਦੇਈ : (ਘਬਰਾ ਕੇ) ਹੈਂ ਸੰਤ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਥੇ ਗਏ ?
ਭਗਵਾਨ : ਜਿਹੜੇ ਨਕਲੀ ਸੰਤ ਸਨ, ਉਹ ਚਲੇ ਗਏ ਨੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਆਂ
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਤੁਸਾਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਸੀ ?
ਭਗਵਾਨ : ਨਾ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਾਹਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, ਝੂਠ ਦੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨੀ ਪਿਆ ਤੇ ਉਹ ਨੱਸ ਗਏ ਨੇ।
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਪ੍ਰਫਾਵਾਂ ਦੂਰ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੋਂ ਪੈ ਗਿਆ ਏ।
ਭਗਵਾਨ : ਅਸੀਂ ਸਵੇਰ ਦੇ ਮਿਟੀ ਨਾਲ ਮਿਟੀ ਹੋਏ ਪਏ ਆਂ, ਇਕ ਸੁੱਕਾ ਟੁੱਕੜ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਉਸ ਵੇਹਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਆ ਗਿਆ। ਪਰਫਾਵਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪੈਣਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਲਿਆ ਹੁਣ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ।
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤ ਲਈ ਤਾਂ ਕੱਢ ਲਿਆਵਾਂ।
ਭਗਵਾਨ : ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸੰਤ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਆਂ।
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਹੋਣੇ ਨੇ।
ਭਗਵਾਨ : ਤੂੰ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭਗਤਣੀ ਲੱਭ ਪਵੇਗੀ।
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਲਓ, ਤੁਸੀਂ ਖਾ ਲਓ, ਐਵੇਂ ਨਾ ਟਿਚਕਰਾਂ ਕਰੋ।
ਭਗਵਾਨ : (ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਦੇਖ ਕੇ) ਅੱਜ ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਚੋਪੜੀ ਮਿਲ ਗਈ।
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਸੰਤ ਕਿਹੜਾ ਰੋਜ਼-ਰੋਜ਼ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।
ਭਗਵਾਨ : ਤੂੰ ਆਖੋਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਆਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਈਏ।
ਧੰਨ ਦੇਈ : ਔਛਾ ਹੁਣ ਖਾ ਵੀ ਲਓ। (ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ)
: (ਹਾਲੇ ਬੁਰਕੀ ਤੋੜਦਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਪਾਹੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਸਿਪਾਹੀ : ਦੁੱਧ ਚਾਹੀਦਾ ਏ ਬੁੱਢਿਆ-ਨੰਬਰਦਾਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਆਏ ਨੇ।

ਭਗਵਾਨ : ਜੇ ਦੁੱਧ ਚਾਹੀਦਾ ਏ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਘਰੋਂ ਲੈ ਲਓ। ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਡੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਵਗਾਰ ਲੈਣੀ ਏ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਮੈਨੂੰ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨੇ ਇਸੇ ਘਰ ਭੇਜਿਆ ਏ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਵੇ ਸਾਡੀ ਅੱਜ ਮੱਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਮੱਝ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਮੈਂ ਦੁੱਧ ਇਸੇ ਘਰੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਏ। (ਸਿਪਾਹੀ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਵੇਖੋ ਤਾਂ ਸਹੀ ਮਰ ਜਾਣਾ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਿਆ ਏ।

ਭਗਵਾਨ : ਚਲ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਿਆ ਏ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।
(ਸਿਪਾਹੀ ਦੁੱਧ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਚੁੱਕੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।)

ਸਿਪਾਹੀ : ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਮੱਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਆਹ ਹੁਣ ਕਿਥੋਂ ਆ ਗਿਆ ?

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਇਹ ਤਾਂ ਬਾਲਾਂ ਲਈ ਰਖਿਆ ਏ

(ਸਿਪਾਹੀ ਦੁੱਧ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਏ, ਮਗਰ ਭਗਵਾਨ ਉਠਦਾ ਏ, ਸਿਪਾਹੀ ਉਸਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਏ, ਉਹ ਪਿਛੇ ਹੱਟਦਾ ਏ)

ਭਗਵਾਨ : ਤੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀ ਰਹਿ ਸੂਰਜ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ ਤੋਂ-ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਚਿੰਬੜੇ ਨੇ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਮਗਰੋਂ ਲਹਿਣਗੇ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਵੇਹਨੇ ਆਂ ਕਦੋਂ ਮਗਰੋਂ ਲਹਿੰਦੇ ਆ। ਇਹਨਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਜੀਣਾ ਹਰਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਏ

ਭਗਵਾਨ : ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਹੱਥਾਂ ਵਲ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਧਰਤੀ ਤੇ ਬੀਜ ਸੁੱਟਦੇ, ਮਣਾਂ ਮੂੰਹੀ ਫਸਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਏਨਾ ਜਿਗਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਕਹਿ ਸਕੀਏ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਪਰ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਆਂ। ਇਹ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਹੋਏ ਗਰੀਬ ਪਰਜਾ।

ਭਗਵਾਨ : ਫਿਰ ਕੌਣ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰੇਗਾ। ਇਥੇ ਜਿਹੜਾ ਹਨੇਰਾ ਮਚਿਆ ਹੋਇਆ ਏ, ਕੌਣ ਚਾਨਣ ਕਰੇਗਾ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ, ਕੌਣ ਚਾਨਣ ਕਰੇਗਾ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤੇ ਨਾ ਤੇਲ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਦੀਵਾ।

ਭਗਵਾਨ : ਇਹ ਤੇਲ ਕਿਸ ਨੇ ਲੱਭਣਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਤੇ ਇਹ ਨਾ ਲੱਭਣਾ ਹੀ

ਸਾਡਾ ਕਸੂਰ ਏ ਤਾਹੀਉਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਦੇਖਦੀ ਏਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਇਹ ਰੋਟੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਏ, ਇਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਢਿੱਡ ਭਾਵੇਂ ਚਲੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਬੁਰਕੀ ਲੰਘਣ ਲਗਦੀ ਏ ਤਾਂ ਉਤੋਂ ਗਿਰਝਾਂ ਆ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਮਾਸ ਖਾਣੀਆਂ ਗਿਰਝਾਂ, ਚਲ ਅਸੀਂ ਵੀ ਐਤਕਾਂ ਦਾਣਾ ਫੱਕਾ ਸਾਂਭ ਕੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੀਏ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਜੀਣ ਦਾ ਰਾਹ ਲੱਭ ਪਵੇ। ਫਿਰ ਇਹ ਰੋਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ, ਰੋਟੀ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਹੈ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਤੇ ਇਹ ਰੋਟੀ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਤੇ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਿੱਖੀ। ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਉਹੀ ਲੋਕ, ਉਹੀ ਧਰਤੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ।

ਭਗਵਾਨ : (ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ) ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ, ਲੱਸੀ ਰਿੜਕ ਲਈ ਆ ?

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਲੱਸੀ ਤਾਂ ਰਿੜਕ ਲਈ ਏ, ਪਰ ਮੱਖਣ ਹਾਲੇ ਕੱਢਣ ਵਾਲਾ ਏ।

ਭਗਵਾਨ : ਔਛਾ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮੱਖਣ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਮੈਂ ਪਾਠ ਕਰ ਲਵਾਂ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਕਿਉਂ ਅਜੇ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ?

ਭਗਵਾਨ : ਨਿਤਨੇਮ ਤਾਂ ਕਰ ਲਿਆ ਏ, ਪਰ ਅਜ ਮੈਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਏ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਠ ?

ਭਗਵਾਨ : ਹਾਂ ਕੱਲ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਖੇਤ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦਾ ਪਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਕਦਮ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘੂਰਿਆ ਤੇ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਿਪਾਹੀ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਆਹੋ ਮੈਂ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਏ, ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਅਮਰ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੜਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੜਕਣ ਲੱਗ ਪਏ ਅਾਂ।

ਭਗਵਾਨ : ਤੇ ਹੁਣ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੜਕਣ ਲੱਗ ਪਏ ਨੇ। ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੀ ਰਹੀਂ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਝੂਠ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਪੈਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਸੱਚ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸ਼ਕਤੀ।

(ਧੰਨੀ ਦੇਈ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਬਾਹਰ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਭਗਵਾਨ : ਸਿਪਾਹੀ ਆ ਰਿਹੈ, ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਆਖਿਆ ਏ, ਰਾਜੇ ਸ਼ੀਹ

ਮੁਕੱਦਮ ਕੁੱਤੇ ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਓਏ ਤੂੰ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੀਂਹ ਤੇ ਮੁਕਦਮ ਨੂੰ ਕੁੱਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹੈਂ, ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰੀ ?

ਭਗਵਾਨ : ਪਿਆਰੀ ਏ

ਸਿਪਾਹੀ : ਫਿਰ ਬੰਦ ਕਰ ਇਹ ਬਕਵਾਸ ।

ਭਗਵਾਨ : ਇਹ ਬਕਵਾਸ ਨਹੀਂ ਜੀ ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਮੁਕਦਮ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਅੱਗੇ ਪਾ ਦਊਗਾ ।

ਭਗਵਾਨ : ਐਵੇਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਅੱਗੇ ਪਵਾ ਦਏਗਾ

ਸਿਪਾਹੀ : ਮੁਕਦਮ ਨੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ

ਭਗਵਾਨ : ਨਾ ਕਰੇ ਜੀ ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਆਉਨਾ ਮੁਕਦਮ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ

ਭਗਵਾਨ : ਲੈ ਆਓ ਜੀ

ਸਿਪਾਹੀ : ਪਛਤਾਵੇਂਗਾ ।

ਭਗਵਾਨ : ਪਛਤਾ ਲਵਾਂਗਾ ਜੀ (ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਧੰਨੀ ਦੇਈ : ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਪਾਠ ਕਰ ਲਓ ਖਾਂ। ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣਾ ਏ

ਭਗਵਾਨ : ਵੇਖਿਆ ਪਾਠ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅੱਜ ਇਥੋਂ ਵੀ ਤਿਲਮਿਲਾ ਕੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਦੀ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਅੰਦਰ ਦੁੱਧ ਚੁੱਕਣ ।

ਭਗਵਾਨ : (ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਸਚਿ ਸਭਨਾ ਹੋਇ ਦਾਰੂ, ਪਾਪ ਕਢਿ ਧੋਇ ਫਲ ਵਿਖਾਣੈ ਬੈਨਤੀ, ਜਿਸ ਸੱਚ ਪੱਲੇ ਹੋਇ

ਸਾਧੂ : ਮਾਈ ਪ੍ਰਸਾਦਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਅਜੇ ਤਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ।

ਸਾਧੂ : ਮਿੱਸਾ ਹੀ ਦੇ ਦਿਓ ।

ਭਗਵਾਨ : ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ । ਉਡ ਉਡ ਰਾਣਾ ਝਾਟੇ ਪਾਇ

ਸਾਧੂ : ਇਹ ਕੀ ਗੱਲ ਭਗਤਾ, ਸਾਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢ ਰਿਹੈਂ ਰੋਟੀ ਕਾਰਨ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਏਂ ।

ਭਗਵਾਨ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਜੀ ।

ਸਾਧੂ : ਹੋਰ ਕਿੱਦਾਂ ਕਹੀਦਾ ਏ ?

ਭਗਵਾਨ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾਂ ।

ਸਾਧੂ : ਉਸ ਕੁਰਾਹੀਏ ਦੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਜੌਗ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਏ ਤੇ ਜੋਗੀ ਵੀ ਬਣਿਆ ਫਿਰਦਾ ਏ । ਤੇ ਕੁਟੰਬ ਵੀ ਪਾਲੀ ਫਿਰਦੈ ।

ਭਗਵਾਨ : ਉਹ ਤਾਂ ਅਸਲੀ ਜੋਗੀ ਨੇ ਜੀ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਮਨ ਦੀ ਸਾਧਨਾ

ਹੀ ਜੋਗ ਹੈ। ਉਹ ਜੋਗ ਕਾਹਦਾ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰੇ ਰੋਟੀਆਂ ਮੰਗਣ
ਜਾਣਾ ਪਵੇ।

‘ਜਤੀ ਸਦਾਵੈ ਜੁਗਤ ਨਾ ਜਾਣੈ’

‘ਛੱਡ ਬਹੇ ਘਰ ਬਾਹਰ’

ਸਾਧੂ : ਔਛਾ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੰਡਦਾ ਏ।

ਭਗਵਾਨ : ਉਹ ਪਾਖੰਡ ਦਾ ਵੈਰੀ ਐ ਤੇ ਸੱਚ ਦਾ ਆਸ਼ਕ ਹੈ।

ਸਾਧੂ : ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹਦੀ ਮੌਤ ਆਈ ਏ।

ਭਗਵਾਨ : ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਮੂੰਹ ਤੇ ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਦੀ
ਦਲੇਰੀ ਰੱਖਦੇ ਨੇ, ਕੋਈ ਬਾਬਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਕਹਿ ਸਕਿਆ ਸੀ।

(ਪਾਪ ਕੀ ਜੰਵ ਲੈ ਕਾਬਲੋਂ ਧਾਇਆ ਜੋਗੀ ਮੰਗੇ ਦਾਨ ਵੇ
ਲਾਲੋਂ। ਸ਼ਰਮ ਧਰਮ ਦੋਏ ਛੱਪ ਖਲੋਏ ਕੂੜ ਫਿਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੇ
ਲਾਲੋਂ॥)

ਸਾਧੂ : ਕਿਹੜਾ ਬਾਬਰ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਹੀ ਸੀ, ਲਿਖੀ ਹੋਣੀ ਏ ਪੋਥੀ 'ਚ
ਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਹਿੱਕ ਕੱਢ ਕੇਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਕਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਕਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਬਾਬਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬਰ
ਉਹਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਨਾ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ?

ਭਗਵਾਨ : ਬਾਬਰ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਹੀ ਸੀ ਪਰ ਬਾਬਰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚ
ਸਕਿਆ ਸੀ।

ਸਾਧੂ : ਤੂੰ ਕਿਹੜਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਾਲ ਸੀ।

ਭਗਵਾਨ : ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਨਾਲ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਸੱਚ ਤੇ ਝੂਠ ਪਛਾਣਦਾ ਹਾਂ।

ਸਾਧੂ : ਵੱਡਾ ਆ ਗਿਆ ਸੱਚ ਪੁੱਤਰ (ਸਿਪਾਹੀ ਮੁਕਦਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ
ਹੈ)

ਸਿਪਾਹੀ : ਸਰਕਾਰ ਇਹੋ ਬੰਦਾ ਏ ਜਿਹੜਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਕਰਦਾ ਏ,
ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਸ਼ੀਂਹ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮ ਨੂੰ ਕੁੱਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਏ।

ਸਾਧੂ : ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਇਹੋ ਬੰਦਾ ਏ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੋਲ
ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਉਏ ਬੁੱਢਿਆ ਵੇਖਦਾ ਨਹੀਂ, ਮੁਕਦਮ ਸਾਹਿਬ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਿਆਏ
ਨੇ।

ਭਗਵਾਨ : ਮੁਕਦਮ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ਨੇ ਕੋਈ ਭੂਚਾਲ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ?

(ਆਪਣੀ ਚੌਂਕੀ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਸਿਪਾਹੀ : ਵੇਖਿਆ, ਸਰਕਾਰ ਇਹਦੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ?

ਸਾਧੂ : ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਡਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਰਕਾਰ।

ਭਗਵਾਨ : ਕੀ ਗੱਲ ਏ ਸਰਕਾਰ ?

ਸਿਪਾਹੀ : ਪਹਿਲਾਂ ਤੂੰ ਇਹ ਦਸ ਤੇਰਾ ਸਿਰ ਫਿਰਿਆ ਏ ਜਾਂ ਮੱਖ ਲੜਦੀ ਏ ਜਾਂ ਹੱਡੀਆਂ ਤੜਾਉਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਏ ?

ਭਗਵਾਨ : ਨਾ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਫਿਰਿਆ ਏ ਜੀ, ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਮੱਖ ਲੜਦੀ ਏ ਤਾਂ ਨਾ ਹੀ ਹੱਡੀਆਂ ਤੜਾਉਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਏ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਕੀ ਇਹ ਝੂਠ ਕਹਿ ਰਹੇ ਨੇ ?

ਭਗਵਾਨ : ਕੀ ਪਤਾ ਸਰਕਾਰ, ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਨੇ ਜੀ

ਮੁਕੱਦਮ : ਸਿੱਧੀ ਗਲ ਕਰ ਤੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ? ਸਰੂ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਾਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਖੌਲ ਨਹੀਂ ਉਡਾਇਆ ? ਜੋਗੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ? ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੋਲਿਆ ਏ।

ਭਗਵਾਨ : ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਖੌਲ ਨਹੀਂ ਉਡਾਇਆ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਪਾਠ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜੀ, ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਜੀ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਕੈਸਾ ਪਾਠ, ਕਿਸ ਦਾ ਪਾਠ ?

ਭਗਵਾਨ : ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਕਿਹੜਾ ਗੁਰੂ ਏ ਤੇਰਾ ?

ਭਗਵਾਨ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੇ ਉਹਦੀਆਂ ਨੌਂ ਜੋਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਮੇਰੇ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਕਿਹੜਾ ਨਾਨਕ, ਕਿਹੜਾ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਮੋਦੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ?

ਭਗਵਾਨ : ਉਹ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਮੋਦੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੀ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਜਿਹਨੇ ਗਬਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਨਦੀ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ?

ਭਗਵਾਨ : ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਗਬਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਡਰ ਕੇ ਨਦੀ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰੀ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਜਿਹੜਾ ਬਚ ਤਾਂ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਫੇਰ ਨਦੀ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਲੜ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਫੇਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਾ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਬਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਗਵਾਨ : ਉਹ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੀ, ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸੀ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਤਾਰਨ ਕੇ ਡੋਬਣ

ਸਾਧੂ : ਤਾਰਨਾ ਉਹਨੇ ਸਵਾਹ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਆਪ ਡੁੱਬਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ।

ਭਗਵਾਨ : ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਲੇ ਸੱਚ ਪਾ ਲਿਆ ਏ, ਉਹ ਕਦੋਂ ਡੁੱਬਦਾ ਏ, ਡੁੱਬਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪ ਪਏ ਨੇ ਜੀ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਜੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਵਾਰੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਉਸਤਾਦ ਏ। ਜਿਸ ਦਾ ਇਹ ਚੇਲਾ ਏ (ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ) ਸਿੱਧੀ ਗੱਲ ਕਰ ਓਏ, ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਰਾਜੇ ਸ਼ੀਂਹ ਤੇ ਮੁਕਦਮ ਕੁੱਤੇ।

ਭਗਵਾਨ : ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜੀ, ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਝ ਲਿਖਿਆ ਏ

ਸਿਪਾਹੀ : ਕੀ ਤੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ?

ਭਗਵਾਨ : ਨਿਕਲਿਆ ਏ ਜੀ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਫੇਰ ਤੂੰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਏ ਨਾ।

ਭਗਵਾਨ : ਮੈਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਏ ਜੀ

ਮੁਕਦਮ : ਅਜੀਬ ਮਾਜਰਾ ਏ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਪਣਾ ਗੁਨਾਹ ਵੀ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਏ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਏ।

ਸਿਪਾਹੀ : ਇਹੋ ਇਸ ਦੀ ਚਲਾਕੀ ਏ ਜੀ, ਨਾਲੇ ਜੀ ਕਹਿੰਦਾ ਏ, ਨਾਲੇ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਦਾ ਏ।

ਸਾਧੂ : ਨਾਲੇ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ ਏ, ਨਾਲੇ ਜੋਗੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਵੀ

ਸਿਪਾਹੀ : ਔਲ੍ਹਾ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਸਜਦਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਏ ਤੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀ ਤੋਹੀਨ ਵੀ

ਭਗਵਾਨ : ਠੀਕ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਔਲ੍ਹਾ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਸਜਦਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਔਲ੍ਹਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਅਤਿਆਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਠੱਗੀ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੋਲਦਾ ਵੀ ਹਾਂ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਕੈਸਾ ਅਤਿਆਚਾਰ, ਕੈਸੀ ਠੱਗੀ ?

ਭਗਵਾਨ : ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ, ਇਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਰੋਟੀ ਖੋਹ ਕੇ ਠੱਗਿਆ ਏ, ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਭੁੱਖੇ ਮਰਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਨਾਂ ਦਾ ਪੇਟ ਪਾਲਦਾ ਰਿਹਾ-ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਇਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਖਾਂਦਿਆਂ, ਬੁਰਕੀ ਖੋਹੀ ਏ, ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਗਿਆ ਹਾਂ

ਮੁਕੱਦਮ : ਇਹੋ ਹੀ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਕਸੂਰ ਏ ਬੁੱਢਿਆ-ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ

ਭਗਵਾਨ : ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੁਣਨ ਦੀ ਆਦਤ

ਹੀ ਕਦੋਂ ਏ ?

ਮੁਕੱਦਮ : ਕੀ ਮਤਲਬ ?

ਭਗਵਾਨ : ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ-ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਮਹਿਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਮਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਉਚੀਆਂ ਉਚੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਉਤੋਂ ਦੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੀਹਦਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼, ਵੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ ਵਸਦੀ ਏ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਰਾਬ ਤੁਸੀਂ ਪੀ ਰਹੇ ਹੋ, ਉਸ ਵਿਚ ਇਕ ਇਕ ਬੂੰਦ 'ਚ ਜਨਤਾ ਦਾ ਲਹੂ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪੀ ਰਹੇ ਹੋ

ਮੁਕੱਦਮ : ਬਕਵਾਸ ਬੰਦ ਕਰ

ਭਗਵਾਨ : ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਗਿਆ, ਉਥੇ ਮੈਨੂੰ ਸੂਝ ਆਈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਦਸ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਉਹਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਇਹ ਬਣਨਾ ਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਗਿੱਦੜ ਭੱਬਕੀਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦੇ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਅੱਛਾ, ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਤੂੰ ਗਿੱਦੜ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਸ਼ੇਰ ਹੋ ਗਿਆ ਏਂ ?

ਭਗਵਾਨ : ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਬੰਦਾ ਜੁਲਮ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗਿੱਦੜ ਏ ਜੇ ਕੋਈ ਜੁਲਮ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਤੱਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ੇਰ ਏ, ਗਿੱਦੜ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਵਿਚ ਇਹੋ ਫ਼ਰਕ ਏ। ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸਿਪਾਹੀਓ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਓ ਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਇਕ ਇਕ ਕਿਰਨ ਨੂੰ ਤਰਸਦਾ ਮਰ ਜਾਵੇ

ਭਗਵਾਨ : ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਚਾਨਣ ਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮੁਕੱਦਮ : ਵੇਖੀ ਜਾਏਗੀ। (ਸਿਪਾਹੀ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਜੀਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਧੰਨ ਦੇਈ ਆਉਂਦੀ ਏ)

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਬੰਨ੍ਹੀ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਕੀ ਖੁਨਾਮੀ ਹੋ ਗਈ ਏ, ਇਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ?

ਮੁਕੱਦਮ : ਇਹਨੂੰ ਹੀ ਪੁਛ।

ਧੰਨ ਦੇਈ : ਬੰਨ੍ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਖੜੋ ਹ ਤੇ ਪੁੱਛਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ?

ਸਿਪਾਹੀ : ਇਹਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਏ।
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਇਹਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਨੀ ਏ, ਇਹ ਜਦੋਂ ਦੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਨੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਮੰਦਾ ਬੋਲਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ।
 ਮੁਕੱਦਮ : ਉਸੇ ਨੇ ਹੀ ਇਹਨੂੰ ਪੱਟਿਆ ਏ।
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਇਉਂ ਨਾ ਆਖੋ ਭਾਈ। ਉਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪੱਟਣਾ ਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਗਧੀ ਗੋੜ ਪਏ ਹੋਏ ਸਾਂ। ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦੇ।
 ਭਗਵਾਨ : ਕਿਉਂ ਤਰਲੋ ਮੱਛੀ ਹੁੰਦੀ ਏਂ। ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ। ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤਾਂ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਏ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਏ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਖਸ਼ੀ ਏ।
 ਮੁਕੱਦਮ : ਸ਼ਕਤੀ ਬਖਸ਼ੀ ਜਾਂ ਮੌਤ ?
 ਭਗਵਾਨ : ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮੌਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਸੂਰਮੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਹਿ ਕੇ ਪੂਜਦੇ ਨੇ।
 ਮੁਕੱਦਮ : ਲੈ ਜਾਓ ਇਸ ਨੂੰ। (ਸਿਪਾਹੀ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜੁਲਮ ਹੈ।
 ਮੁਕੱਦਮ : ਜੁਲਮ ਕਿਵੇਂ ਏ ? ਨਾਲੇ ਦੇਖਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿੱਦਾਂ ਟਰ ਟਰ ਕਰਦਾ ਏ। ਤੂੰ ਵਿਚ ਨਾ ਬੋਲ ਜਾ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾ।
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਓ, ਉਹ ਅੰਦਰ ਕਿਵੇਂ ਬੈਠ ਸਕਦੀ ਏ।
 ਮੁਕੱਦਮ : ਤੇ ਤੂੰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਕਰੇਂਗੀ ਵੀ ਕੀ ?
 ਧੰਨ ਦੇਈ : ਜੇ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਹੀ ਆਈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ ਵਿਖਾਵਾਂਗੀ। ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ। ਹੁਣ ਉਹ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਜੀ ਆਵੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਓ, ਲੋਕ ਹੁਣ ਜਾਗ ਪਏ ਨੇ।
(ਸਿਪਾਹੀ ਨੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਤਲਵਾਰ ਗਾਇਬ ਹੈ ਤੇ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ)
 ਸਿਪਾਹੀ : ਮੁਕੱਦਮ ਸਾਹਿਬ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਏ।
 ਮੁਕੱਦਮ : ਓਏ ਦਿਲਾਵਰ ਤੇਰੀ ਤਲਵਾਰ ਕਿਥੇ ਆ ?
 ਸਿਪਾਹੀ : ਤੁਸੀਂ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਓ। ਸੁਕਰ ਕਰੋ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਆਇਆਂ ਵਾਂ।
 ਮੁਕੱਦਮ : ਚਲ ਮੈਂ ਆਪ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ।
(ਮੁਕੱਦਮ, ਸਿਪਾਹੀ, ਸੰਤ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲੱਗਦੇ ਨੇ। ਭਗਵਾਨ)

ਤਲਵਾਰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਈ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਤਕਦੇ ਨੇ
ਤੇ ਦੌੜ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਪੰਨੀ ਦੇਈ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੀ ਹੈ।)

ਭਗਵਾਨ : ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ। ਇਹ ਲੋਕ ਇਸ ਜੁਬਾਨ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਸਮਝਦੇ
ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿਚ ਭਗੌਤੀ ਫੜ ਕੇ,
ਆਪਣੇ ਪੱਲੇ ਸੱਚ ਪਾ ਕੇ। ਆਪਣੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ।

ਦੋਵੇ : ਸੱਚ ਸਭਨਾ ਹੋਇਆ ਦਾਰੂ
ਪਾਪ ਕਢਿ ਧੋਇ
ਨਾਨਕ ਵਖਾਵੈ ਬੇਨਤੀ
ਜਿਨ ਸੱਚ ਪੱਲੇ ਹੋਇ।

ਸਮਾਪਤ